

Krise pstruhových revírů ? OVERFISHING!!!

Karlovarské muškařské fórum 2007

Overfishing, to je dlouholetá noční můra lidí, kteří mají co do činění s mořským průmyslovým rybolovem. A já tvrdím, že *overfishing*, česky, ale nepříliš přiléhavě bychom řekli „přelovování“, nadměrný odlov, že je i náš problém, problém rybářů, kteří se pohybují s udicí po březích našich pstruhových revírů!

O *overfishingu*, hovoříme tehdy a jen tehdy, když zaznamenáváme (pochopitelně v horizontu řady let) **při zvýšeném rybolovném úsilí stále nižší úlovky**.

Zvýšené úsilí – co si pod těmito dvěma slovy představit: Vysoký rybářský tlak, stále dokonalejší technika a taktika lovu, „rybohodiny“, tedy čas strávený u vody aktivním lovem. A **nižší úlovky**? Pod tím, chceme-li věci pochopit, musíme rozumět **snížující se hmotnost odlovených ryb** – tedy malé a menší ryby. Tedy ne nutně méně ryb!

K tomuto neblahému stavu na mnohých našich pstruhových revírech skutečně došlo. Ale dříve, než nazdařbůh začneme kdeco a kdekoho vinit, pokusme se rozklíčovat jednotlivé příčiny toho stavu a pokusme se hledat cestu k minimalizaci jejich působení.

Ještě než přispěcháme s uspěchanými návrhy na opatření, navrhuji letmou exkurzi do – bohužel - pro mnohé neznámých vod, a tou je **ekologie ryb**. Dovolte mi citovat něco, co na některé zapůsobí jako jeden velký paradox, na jiné jako červený šátek na býka a co spustí lavinu nelichotivých komentářů:

Lovem, ovšem nikdy nadměrným, zlepšuje člověk stav populací ryb. Ryby, stejně jako ostatní živočichové potřebují určitou dávku potravy. Mladé ryby pro růst, dospělí jedinci k udržování při životě, ale už ne tolik k přírůstku. Převládají-li v populaci staré ryby, spotřebovávají zásoby potravy na úkor ryb mladých, jejichž růst se proto zpomaluje a úhyn zvyšuje. Odlov starších jedinců zvyšuje tedy naději mladších na přežití. Ti rychleji přirůstají a celková biomasa se zvětšuje. ...Docházíme tedy k výsledku na první pohled paradoxnímu, který ovšem můžeme snadno vysvětlit zákony dynamiky populací: **Za určitých podmínek zvyšuje odlov ryb celkovou biomasu populace, a to pro rozdílnou rychlost váhového přírůstku různě starých ryb.***

(Pozn.: Proč se asi v pstruhařstvích třídí ryby? „Sociální cítění“ mezi rybami totiž neexistuje!)

K čemu toto odbočení? Kdo sleduje na muškařských webových stránkách některé články, příspěvky a hlavně komentáře k nim, nabude dojmu, že odnést si a sníst rybu ze pstruhového revíru je neodpuštělný čin a že se tímto zařazuje mezi zavrženíhodné „masaře“. Takže se vytváří a šíří v našem muškařském mikrosvětě názor, mýtus, že jen revíry s vysoko nastavenou lovnou mírou ryb a revíry Chyť a puť jsou „pětihvězdičkové“ a jsou cestou z krize.

Domnívám se, že tudy cesta nevede!

Vysoký rybářský tlak – to je prakticky neomezená možnost získání (a využívání) pstruhové povolenky. Zákon o rybářství č. 99/2004 a prováděcí vyhláška č.197/2004 k tomuto zákonu říkají toto: Cituji:

3) Stanovením maximálních počtů vydávaných povolenek na 1 ha vodní plochy rybářského revíru příslušný rybářský orgán reguluje rybářské využívání rybářského revíru tak, aby populace ryb, které jsou lovem nejvíce ovlivňovány, neklesly pod hranici porušení rovnováhy rybí obsádky. **Zpravidla stanoví maximálně 15 celoročních povolenek v revírech pstruhových a 25 celoročních povolenek v revírech mimopstruhových. Dohodnou-li se uživatelé rybářských revírů na společné platnosti vydávaných povolenek nebo v případě, kdy je osoba uživatelem více rybářských revírů, lze maximální počty vydávaných celoročních povolenek se společnou platností na více revírech sčítat.**

Jako příklad uvedu situaci naší MO Rožnov pod Radhoštěm hospodařící na necelých 30ha P revíru: Před zavedením krajského (dnes územního) hospodaření měla organizace hospodářským plánem stanovený **nepřekročitelný limit sto celoročních povolenek**. Dnes, dle platného zákona, jenom naše organizace může vydat 30x15, tj až 450 povolenek. A to nevzpomínám hosty - pstruhaře z ostatních MO, taktéž začleněných do územního hospodaření.

Tedy více než o 300% se zvyšuje rybářský tlak na revír, a to při jeho **trvale se snižující odchovné kapacitě**.

Stále dokonalejší technika a taktika lovu – svatý Petr ať je mi svědkem, že nechci brojit proti novým trendům v muškaření, ale každý mi potvrdí, že dnes umíme chytat i „ryby dna“ neskonale lépe a efektivněji než před lety, na které dnes vzpomínáme jako na doby hojnosti velkých ryb. Byly to ryby staré nebo rychle rostoucí? Tuto otázku nezodpovím, nemám podklady pro srovnávání a na tenký led dohadů a nepodložených kalkulací vstupovat nebudu.

Čas strávený u vody aktivním lovem – namítnete – a budete mít pravdu: proto jsme přece *sportovní rybáři*; chceme si u vody odpočinout, relaxovat, bavit se, lovit co nejdéle. Ale! Chytat a pouštět ryby, ať už proto, že nedosahují lovné míry, nebo proto, že jsme takoví „sportovci“, a výhradně lovíme podle zásady „Chyť a pusť“, kdy jdou počty ulovených a puštěných ryb během jedné docházky až do sta kusů, (můžete si ověřit v komentářích na některých webových stránkách), to je, a nezte se na mne, také hřebíček do rakve bonitě každého pstruhového revíru! I když budeme uvažovat tu vůbec nejnižší míru mortality ryb puštěných z háčku, která je podle výzkumu ichtyologů 3%, je to totéž, jako když odejde od vody tzv. „masař“ se dvěma rybami v košíku. Vzpomínáte na ustanovení rybářského řádu, které zakazovalo (a zakazuje) „pokračování v lovu pro zábavu“?

Na závěr

Pokusil jsem se přiblížit základní rysy overfishingu na některých našich pstruhových revírech, ale nenaznačil jsem efektivní cestu jak neblahý trend úbytku větších pstruhů a lipanů zastavit. Mohl bych sice předpokládat, že vyplyne ze shora řečeného, ale na této trnité cestě čeká v záloze na takového odvážlivce příliš mnoho militantních fundamentalistů, bijců za „pravou etiku“..... nestojí mi to za to!

*) Jean Dorst: Ohrožená příroda

